

Міністерство освіти і науки
Сумський державний університет
Рішення Ради із забезпечення якості вищої освіти
від 12 травня 2022 року з питання:
«Про розвиток системи неформальної освіти та порядок визнання отриманих
здобувачами вищої освіти результатів навчання»

Розглянувши питання: «Про розвиток системи неформальної освіти та порядок визнання отриманих здобувачами вищої освіти результатів навчання», Рада із забезпечення якості вищої освіти (далі – Рада з якості) відзначає, що, попри відсутність загальнодержавної нормативної бази, в СумДУ здійснювалася процедура визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на основі сформованих внутрішньоуніверситетських нормативних актів, а саме:

- Положення про перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти Сумського державного університету, отриманих у неформальній освіті (версія 01), введене в дію наказом ректора № 077-І від 29.01.2020 р.;

- наказів ректора №0478-І від 19.10.2017 р. «Про перезарахування дисципліни «Іноземна мова»» (в частині перезарахування результатів навчання з дисципліни «Іноземна мова» обов'язкової частини навчальних планів усіх спеціальностей (крім спеціальності «Філологія») студентам, які підтвердили свій рівень знання відповідним сертифікатом (не нижче рівня B2) з англійської, французької чи німецької мови); №0252-І від 30.03.2018 р. «Про змішану форму організації навчання за освітніми програмами» (в частині перезарахування окремих компонентів освітньої програми за результатами участі здобувачів у програмах неакадемічних обмінів, конференціях, олімпіадах, вивчення масових онлайн-курсів тощо).

СумДУ бере участь у реалізації структурного проекту 609995-EPP-1-2019-PL-EPPKA2-SBHE-SP "Підтримка визнання кваліфікацій університетами України" програми Європейського Союзу Еразмус+. Партнерами проекту є МОН України, Національне агентство кваліфікацій, ЗВО України, Польщі, Естонії, Португалії і Ірландії.

В рамках проекту реалізовано:

- розроблення, створення та апробація методології визнання результатів неформальної та інформальної освіти, сумісної з Національною рамкою кваліфікацій, у тому числі участь в обговоренні Порядку визнання у вищій і фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти спільно з МОН України та Національним агентством кваліфікацій;

- підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу інститутів, факультетів та менеджменту, долученого до процедур визнання результатів попереднього навчання шляхом проведення вебінарів та онлайн-тренінгів з отриманням відповідних сертифікатів.

Завдання створення сучасних, ефективних і конкурентоспроможних суспільства і держави неможливо вирішити без оновлення системи освіти, в якій неформальна та інформальна освіта мають стати важливими і невіддільними складовими. Інтеграція неформальної та формальної освіти є запорукою підвищення авторитету випускників на ринку праці, підвищення рівня їх працевлаштування, адже роботодавці все більше звертають увагу на наявність у випускників певних компетентностей, зокрема тих, що надаються у системі неформальної освіти.

Наказом МОН України №130 від 08.02.2022 р. затверджено «Порядок визнання у вищій і фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної

та/або інформальної освіти», який набирає чинності з 22.09.2022 р. Оновлена версія відповідного внутрішньоуніверситетського положення, приведена у відповідність до державного нормативного акту, готується до затвердження.

Рада з якості відмічає позитивний вплив сформованої нормативної бази СумДУ з неформальної освіти на активізацію роботи щодо участі здобувачів СумДУ в заходах неформальної освіти та констатує такі формалізовані результати:

- динаміка залучення здобувачів до участі в заходах неформальної освіти є позитивною, у т.ч. в результаті впливу карантинних обмежень, воєнного стану. Так, у 2021 р. кількість оформлених освітніх декларацій про перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, зросла в 4,5 рази порівняно з 2020 р.;
- розширюється перелік заходів неформальної освіти (тренінги, семінари, неакадемічні обміни, професійні школи тощо), до участі в яких залучаються здобувачі;
- розширюється перелік видів навчальної роботи (окремі теми, індивідуальні завдання тощо) здобувачів, що перезараховуються за результатами участі у заходах неформальної освіти тощо.

Для подальшого підвищення якості визнання результатів неформальної та інформальної освіти необхідним є створення організаційного забезпечення (Центру визнання кваліфікацій) та інформаційної платформи для підтримки визнання результатів неформальної та інформальної освіти.

Водночас слід зазначити наступні суттєві особливості розвитку неформальної освіти в університеті:

- попри позитивну динаміку залучення здобувачів до участі у заходах неформальної освіти, рівень їх залучення залишається низьким (в середньому по СумДУ складає близько 1% від контингенту, за підрозділами варіюється від 0,1% до 9%);
- участь здобувачів у заходах неформальної освіти не є масовим явищем на системній основі, а забезпечується переважно необхідністю проходження процедури акредитації ОП;
- участь здобувачів у заходах неформальної освіти забезпечується переважно ініціативою викладача в межах організації самостійної роботи з дисципліни, рідше – власною ініціативою здобувача;
- несприйняття окремими викладачами неформальної освіти, а також доцільності поєднання формальної та елементів неформальної освіти при вивченні навчальної дисципліни тощо.

Виходячи з викладеного, Рада з якості ухвалила:

1. Привести у відповідність до загальнодержавної нормативної бази положення про перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти Сумського державного університету, отриманих у неформальній освіті.

Відповідальні: начальник НВ Чортюк Ю.В.

Термін виконання: до 01 липня 2022 р.

2. Розробити навчально-методичні рекомендації для викладачів щодо напрямів використання результатів неформальної та/або інформальної освіти в навчальному процесі шляхом поширення наявного досвіду, врахування пропозицій та напрацювань викладачів.

Відповідальні: начальник НВ Чортюк Ю.В.

Термін виконання: до 01 вересня 2022 р.

3. Посилити інформаційну роботу серед здобувачів і викладачів щодо активізації впровадження неформальної освіти при викладанні дисциплін, зокрема:

3.1 Директорам інститутів, деканам факультетів організувати проведення методичних семінарів на кафедрах щодо використання неформальної та/або інформальної освіти в освітньому процесі.

Відповідальні: директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: червень-вересень 2022 р.

3.2 Рекомендувати директорам інститутів, деканам факультетів організувати на випускових кафедрах формування бази ресурсів неформальної освіти за кожною освітньою програмою з відповідним відображенням інформації на сайті кафедри на сторінці освітньої програми.

Відповідальні: директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: вересень-грудень 2022/2023 н.р.

3.3 Протягом 2022/2023 н.р., а по освітнім програмам, за якими передбачається акредитація – щонайменше за місяць до подання звіту про самооцінювання, розглянути на Радах з якості структурних підрозділів питання щодо розвитку неформальної та/або інформальної освіти в освітньому процесі.

Відповідальні: голови Рад з якості структурних підрозділів.

3.4 Провести підготовчі заходи щодо створення інформаційного ресурсу щодо можливостей неформальної та інформальної освіти, розміщення актуальної інформації, законодавчої бази та нормативних документів СумДУ.

Відповідальні: проректор з НПП Школьник І.О., начальник УМС Кириченко К.І., начальник НВ Чортюк Ю.В., начальник НМВ Криклій О.А.

Термін виконання: грудень 2022 р.

4. Надати пропозиції щодо визначення показників впровадження неформальної освіти здобувачів у методиці визначення рейтингу структурних підрозділів.

Відповідальні: начальник НВ Чортюк Ю.В., начальник НОУ Юскаєв В.Б.

Термін виконання: до 1 серпня 2022 р.

5. Надати пропозиції щодо створення центру в СумДУ, що забезпечуватиме визнання результатів навчання, отриманих здобувачами під час формальної, неформальної та/або інформальної освіти (в т.ч. результатів академічної мобільності, визнання освітніх документів іноземних студентів тощо).

Відповідальні: проректор з НПП Школьник І.О., начальник УМС Кириченко К.І., директора ДМО Божко М.О., начальник НВ Чортюк Ю.В., начальник НМВ Криклій О.А.

Термін виконання: грудень 2022 р.

Голова ради з якості

Анатолій ВАСИЛЬСВ

Вчений секретар

Ольга ДЕЙНЕКА